

PRAVILNIK

O OVERAVANJU TAKSIMETARA

("Sl. glasnik RS", br. 86/2023)

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se propisuju način i uslovi periodičnog i vanrednog overavanja (u daljem tekstu: overavanje) taksimetara ugrađenih u taksi vozila (u daljem tekstu: taksimetri), zahtevi koje taksimetar mora da ispuni pri overavanju, kao i način utvrđivanja ispunjenosti zahteva za taksimetre.

Oblast primene

Član 2

Ovaj pravilnik primenjuje se na taksimetre u upotrebi koji su ugrađeni u taksi vozila.

Značenje pojedinih izraza

Član 3

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) taksimetar je uređaj koji radi zajedno sa generatorom signala rastojanja i zajedno sa njim čini merilo koje meri trajanje vožnje i izračunava pređeno rastojanje na osnovu signala koji šalje generator signala rastojanja i izračunava i prikazuje cenu vožnje na osnovu izračunatog rastojanja i/ili izmerenog trajanja vožnje;
- 2) cena vožnje je ukupan iznos novca koji se plaća za vožnju, a koji se zasniva na fiksnoj naknadi za početak vožnje i/ili dužinu vožnje i/ili trajanje vožnje. Cena vožnje ne obuhvata dodatak koji se naplaćuje za posebne taksi usluge;
- 3) prelazna brzina je vrednost brzine koja se dobije deljenjem vrednosti tarife prema vremenu sa vrednošću tarife prema rastojanju;
- 4) radni položaji predstavljaju različite režime rada u kojima taksimetar ispunjava neku od svojih različitih funkcija. Definišu se pokazivanjima: "slobodan", "zauzet" i "zaustavljen";
- 5) konstanta taksimetra k je veličina koja predstavlja broj impulsa koje mora primiti taksimetar da bi tačno pokazao pređeno rastojanje od 1 km i izražava se u impulsima po kilometru;
- 6) konstanta vozila w je veličina koja predstavlja broj impulsa koji je isporučen za pogon taksimetra nakon pređenog rastojanja od 1 km i izražava se u impulsima po kilometru.

Drugi izrazi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku, a nisu definisani u stavu 1. ovog člana, imaju značenje definisano Prilogom 9 Pravilnika o merilima ("Službeni glasnik RS", broj 3/18), normativnim dokumentom OIML R21:2007 i zakonima kojima se uređuju metrologija i standardizacija.

Zahtevi i utvrđivanje ispunjenosti zahteva

Član 4

Zahtevi za overavanje taksimetara dati su u Prilogu 1 - Zahtevi, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Metode merenja i način ispitivanja taksimetara dati su u Prilogu 2 - Utvrđivanje ispunjenosti zahteva, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Overavanje

Član 5

Overavanje taksimetara obuhvata:

- 1) pregled zapisnika o usklađivanju konstante taksimetra k sa konstantom vozila w , identifikaciju vozila i proveru ugradnje taksimetra u taksi vozilo;
- 2) vizuelni pregled i proveru funkcionalnosti taksimetara na način propisan u odeljku 5. Priloga 2 ovog pravilnika;

3) ispitivanje greške taksimetra

- po vremenskom pogonu (proteklo vreme);
- po putnom pogonu (pređeno rastojanje);

4) proveru softvera vrši se samo za taksimetre koji su stavljeni u upotrebu u skladu sa Pravilnikom o merilima i za koje je izvršena ocena usaglašenosti u skladu sa tim pravilnikom;

5) označavanje (žigosanje).

Taksimetri se overavaju pojedinačno. Pri overavanju taksimetara koristi se oprema iz odeljka 1. Priloga 2 ovog pravilnika, a sledivost se obezbeđuje u skladu sa odeljkom 2. Priloga 2 ovog pravilnika.

Ispitivanja iz stava 1. ovog člana sprovode se u referentnim uslovima iz odeljka 3. Priloga 2 ovog pravilnika.

Ukoliko se u postupku overavanja potvrdi da taksimetar ispunjava propisane zahteve, taksimetar se žigoše u skladu sa zakonom kojim se uređuje metrologija i propisom donetim na osnovu tog zakona.

Žigosanje taksimetra vrši se tako da nije moguće izvršiti bilo kakve izmene koje utiču na metrološke karakteristike taksimetra, bez oštećenja žiga/žigova.

Član 6

Taksimetar se može overavati samo ako je za taksimetar izdata isprava o odobrenju tipa ili izvršeno ocenjivanje usaglašenosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje metrologija i podzakonskim propisima donetim za njegovo sprovođenje.

Prelazna odredba

Član 7

Taksimetri koji su do dana početka primene ovog pravilnika stavljeni u upotrebu, nakon početka primene ovog pravilnika, overavaju se ukoliko zadovoljavaju zahteve ovog pravilnika.

Danom početka primene ovog pravilnika prestaje da važi Prilog 9, u delu koji se odnosi na redovno i vanredno overavanje Pravilnika o merilima ("Službeni glasnik RS", broj 3/18).

Završna odredba

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2025. godine.

Prilog 1

ZAHTEVI

1. Referentni uslovi

Taksimetar se ispituje u sledećim uslovima:

- Temperatura vazduha: od -25°C do 55°C;
- Napon napajanja: nazivni opseg napona napajanja koji je naveo i odredio proizvođač.

Referentni uslovi za ispitivanje taksimetara identični su naznačenim uslovima rada za taksimetre.

2. Najveće dozvoljene greške (NDG)

NDG taksimetra nakon ugradnje u taksi vozilo su:

2.1. Za taksimetre koji su stavljeni na tržište i/ili upotrebu u skladu sa Pravilnikom o merilima ("Službeni glasnik RS", broj 3/18) i za koje je izvršena ocena usaglašenosti u skladu sa tim pravilnikom:

- za proteklo vreme: 0,2%
- za pređeno rastojanje: 2%.

2.2. Za taksimetre koji su stavljeni u upotrebu u skladu sa Pravilnikom o metrološkim uslovima za taksimetre ("Službeni list SFRJ", broj 9/85") i za koje je izdato uverenje o odobrenju tipa:

-
- za proteklo vreme: 3%
 - za pređeno rastojanje: 3%.

3. Natpisi i oznake

Na taksimetru se nalaze sledeći natpisi i oznake:

- 1) službena oznaka tipa iz uverenja o odobrenju tipa merila ili znak usaglašenosti sa brojem imenovanog tela i dopunskom metrološkom oznakom;
- 2) naziv proizvođača, registrovani komercijalni naziv ili registrovani zaštitni znak;
- 3) proizvodna oznaka (oznaka osnovnog tipa);
- 4) serijski broj;
- 5) godina proizvodnje;
- 6) opseg vrednosti konstante taksimetra k (može biti prikazana i elektronski/softverski na displeju taksimetra);
- 7) identifikacija softvera (može biti prikazana i elektronski/softverski na displeju taksimetra) - vrši se samo za taksimetre koji su stavljeni u upotrebu u skladu sa Pravilnikom o merilima ("Službeni glasnik RS", broj 3/18) i za koje je izvršena ocena usaglašenosti u skladu sa tim pravilnikom;
- 8) ostali relevantni podaci u pogledu uslova upotrebe taksimetra.

Prilog 2

UTVRĐIVANJE ISPUNJENOSTI ZAHTEVA

1. OPREMA ZA ISPITIVANJE

Oprema za ispitivanje taksimetara u pogledu njihove usaglašenosti sa zahtevima za overavanje, sastoji se od:

- 1) referentne ispitne staze dužine najmanje 1000 m;
- 2) sekundomera ili drugog odgovarajućeg merila vremena;
- 3) pomoćne opreme, ukoliko to postupak ispitivanja zahteva.

Umesto referentne ispitne staze za ispitivanje taksimetara može se koristiti uređaj sa valjcima.

Etaloni i ostala oprema koji se koriste za ispitivanje taksimetara su takvi da proširena merna nesigurnost ispitnog sistema (odnosno metode merenja) ne sme biti veća od 1/3 NDG iz odeljka 2. Priloga 1 ovog pravilnika.

2. SLEDIVOST

Etaloni i oprema koja se koristi za ispitivanje taksimetara etaloniraju se radi obezbeđivanja sledivosti rezultata merenja do nacionalnih ili međunarodnih etalona.

3. REFERENTNI USLOVI

Taksimetar se, osim ako postupak ispitivanja ne predviđa drugačije, ispituje u naznačenim uslovima rada, nakon što je ugrađen u taksi vozilo.

4. PREGLED ZAPISNIKA I PROVERA UGRADNJE

Uz zahtev za overavanje taksimetra prilaže se i zapisnik o ugradnji, podešavanju kao i o usklađivanju konstante taksimetra (k) sa konstantom vozila (w), nakon ugradnje taksimetra u vozilo.

Zapisnik, sadrži podatke, naročito o:

- licu koje je izvršilo ugradnju/podešavanje taksimetra;
- datumu podešavanja i usklađivanja konstante taksimetra sa konstantom vozila;
- vozilu (model, tip, dimenzije pneumatika, registarski broj);
- taksimetru (službena oznaka tipa ili broj isprave o pregledu tipa, serijski broj);
- imaocu, odnosno korisniku taksimetra/vozila;
- tarifama;

- vrednosti konstante taksimetra k ;

- vrednosti konstante vozila w .

Proveravaju se podaci koji se nalaze u zapisniku, vrši se identifikacija vozila i proverava ispravnost ugradnje taksimetra u vozilo prema uputstvu proizvođača.

5. VIZUELNI PREGLED I PROVERA FUNKCIONALNOSTI

Vizuelnim pregledom, odnosno proverom funkcionalnosti proverava se opšta funkcionalnost i kompletnost taksimetra kojima se potvrđuje da nema vidljivih oštećenja koja mogu uticati na ispravan rad.

Vizuelnim pregledom proverava se da li su ispunjeni zahtevi iz odeljka 3. Priloga 1 ovog pravilnika.

Vizuelnim pregledom proverava se da li je taksimetar u potpunosti u skladu sa ispravom o odobrenju tipa odnosno aktom o oceni usaglašenosti izdatom za taj tip taksimetra.

6. POSTUPCI ISPITIVANJA TAKSIMETRA

6.1. Ispitivanje greške taksimetra po vremenskom pogonu (proteklo vreme)

Ispitivanje se sprovodi pri bilo kojoj odabranoj tarifi. Taksi vozilo je u mirovanju. Sekundomer se aktivira pri prvom skoku cene vožnje nakon dovođenja taksimetra iz radnog položaja "slobodan" u položaj "zauzet". Sekundomer se zaustavlja nakon određenog broja skokova cene vožnje. Poredi se izračunato vreme potrebno za posmatrani broj skokova cene vožnje koje zavisi od tarife (cena za 1 sat čekanja) i vreme izmereno sekundomerom. Razlika ova dva vremena mora biti manja od NDG iz odeljka 2. Priloga 1 ovog pravilnika.

Potreban broj skokova cene vožnje (vreme merenja) određuje se tako da je zadovoljen uslov iz stava 3. odeljka 1. ovog priloga.

6.2. Ispitivanje greške taksimetra po putnom pogonu (pređeno rastojanje)

Ispitivanje se sprovodi pri bilo kojoj odabranoj tarifi. Taksimetar se uključi na početku staze prebacivanjem iz radnog položaja "slobodan" u položaj "zauzet". U trenutku skoka cene vožnje koji odgovara iznosu cene vožnje za datu dužinu staze (npr. za 1000 m) taksimetar se zaustavlja prebacivanjem u položaj "zaustavljen". Brzina kretanja vozila duž ispitne staze mora biti veća od prelazne brzine.

Razlika između dužine ispitne staze i dužine izmerene taksimetrom mora biti manja od NDG iz odeljka 2. Priloga 1 ovog pravilnika.

7. PROVERA SOFTVERA

Proverom softvera taksimetra utvrđuje se da li je zakonski relevantan softver u skladu sa softverom navedenim u ispravi o odobrenju tipa odnosno aktu o oceni usaglašenosti izdatom za taj tip taksimetra (verzija softvera, čeksum).

Provera softvera vrši se samo za taksimetre koji su stavljeni u upotrebu u skladu sa Pravilnikom o merilima ("Službeni glasnik RS", broj 3/18) i za koje je izvršena ocena usaglašenosti u skladu sa tim pravilnikom.

Tip dokumenta:	Propis
Naslov:	PRAVILNIK O OVERAVANJU TAKSIMETARA ("Sl. glasnik RS", br. 86/2023)
Rubrika:	X-4 - Standardizacija i akreditacija i sertifikacija/Metrologija
Nivo dokumenta:	Republike Srbije
Glasiło:	Službeni glasnik RS, broj 86/2023 od 11/10/2023
Vrsta propisa:	Pravilnici
Propis na snazi:	19/10/2023 -
Verzija na snazi:	19/10/2023 -
Početak primene:	01/01/2025
Osnov za donošenje:	Na osnovu člana 23. stav 7. i člana 25. stav 3. Zakona o metrologiji ("Službeni glasnik RS", broj 15/16), Ministar privrede donosi PRAVILNIK O OVERAVANJU TAKSIMETARA
Donosilac:	Ministarstvo privrede
Komentar uz ugašene propise:	Danom početka primene ovog pravilnika, odnosno 1. januara 2025. godine, prestaje da važi Prilog 9, u delu koji se odnosi na redovno i vanredno overavanje Pravilnika o merilima ("Sl. glasnik RS", br. 3/2018).
Natpropis:	ZAKON O METROLOGIJI ("Sl. glasnik RS", br. 15/2016)
Ugašeni propisi:	-
Uneto u bazu:	12/10/2023
Komentar urednika:	Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Sl. glasniku RS", odnosno 19. oktobra 2023. godine, a primenjuje se od 1. januara 2025. godine.
Radi dobijanja potpunijih informacija o svim verzijama ovog propisa, aktivirajte tab "lična karta propisa".	
Komentar korisnika:	-

[Menjanje komentara korisnika](#)